Werk

Label: Article

Jahr: 1956

PURL: https://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?31311157X_0081|log109

Kontakt/Contact

Digizeitschriften e.V.
SUB Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen

info@digizeitschriften.de

ČASOPIS PRO PĚSTOVÁNÍ MATEMATIKY

Vydává Matematický ústav ČSAV

SVAZEK 81 * PRAHA, 22. XI. 1956 * ČÍSLO 4

K 175. VÝROČÍ NAROZENÍ BERNARDA BOLZANA

BERNARD BOLZANO se narodil dne 5. října 1781 v Praze a připadá tedy na letošní rok 175. výročí jeho narození. Zemřel dne 18. prosince 1848 v Praze. Za jeho života značná část filosofů i jiných vědeckých pracovníků byla silně ovlivněna učením KANTOVÝM a byl to právě Bernard Bolzano, který po pečlivé analyse Kantova díla zřejmě odmítal jeho filosofické názory, zejména pak v noetice, logice a matematice. Neuznávaje Kantův „ryzí názor" nastoupil v matematice cestu, která vedla v XIX. stol. k revisi základů matematické analysy a je spojena se jmény Bolzano, CAUCHY, WEIERSTRASS, DEDEKIND a CANTOR, uvádíme-li jen jména nejvýznamnější. Byl tedy Bolzano jedním z prvních průkopníků nových pracovních metod v matematice a dospěl k mnohým poznatkům mnohem dříve než ostatní uvedení badatelé. Jen tragická shoda různých okolností zavinila, že jeho vliv na vývoj matematiky se neprojevil tak účinně jako vliv těch badatelů, kteří pracovali za příznivějších podmínek. Obdobný soud platí i o Bolzanových výsledcích jeho práce v logice, v níž správně kriticky hodnotil některé problémy a ostře formuloval jistý základní princip matematické logiky, který byl znovu objeven teprve o sto let později.

V tomto jubilejním roce 175. výročí Bolzanova narození chce redakce našeho časopisu podnítiti zájem o další studium Bolzanova díla, o které se projevuje nyní hodně zájmu v cizině. Jeho dílo si zaslouží naší pozornosti tím spíše, že Bolzano svou celoživotní práci věnoval naší vlasti. Doufáme, že se nám podaří získati příspěvky, které osvětlí Bolzanovu osobnost s různých stran.

Bernard Bolzano viděl svůj hlavní životní úkol v poslání pedagoga a reformátora lidské společnosti, jak o tom svědčí jeho celoživotní práce i spis „Von dem besten Staate", který po prvé vyšel tiskem r. 1932 péčí Bolzanovské komise při Královské české společnosti nauk. Předkládáme našim čtenářům zhodnocení sociálně-politických názorů Bolzanových vědeckou pracovnicí Historického ústavu Čsl. akademie věd a referát o theorii reálných čísel z Bolzanovy rukopisné pozůstalosti. O Bolzanově významu pro matematiku a logiku přineseme postupně další články.

Redakce.